

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BALANDŽIO–APRIL 24, 2018 • Vol. CIX NR. 49

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 04-23-2018

ŠIAME NUMERYJE:



Pranas Zaranka – tėvas, draugas, mokytojas – 4 psl.



Žaisdami mokosi vaidinti – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Rūpestis Lietuvos vaikais – šiapus ir anapus Atlanto



Salėje pakibo balti balionai, liudijantys vakaro svečių dosnumą. Vakaro vedėjai – iš Lietuvos atvykę B. Nicholson ir R. Bernatonis. V. Petrauskienės nuotraukos

„Vilties Aitvarų“ vakare – dosnūs gėrio pirkėjai

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Kiek atsirastų žmonių, kurie už baltų balionų glėbį nepagailėtų sumokėti kelių tūkstančių dolerių? O dėžę, kurioje, galbūt, paslėpta tik simbolinė dovana, kažkas nupirktų už penkis tūkstančius dolerių? Tokių ir panašių pirkėjų netrūko sekmadienį, balandžio 22

dieną Pasaulio lietuvių centre „Vilties Aitvarų“ surengtame labdaros vakare. Moterys, susibūrusios į labdaros organizaciją „Chicago Mothers Foundation“, o „Facebook“ sukūrusios „Vilties Aitvarų“ grupę, norėdamos paremti Lietuvoje kuriamų Šeimos namų statybą, surengė nepaprastą šventę. Į ją susirinko beveik pusė tūkstančio svečių.

– 2 psl.

Iniciatyvai „Už saugią Lietuvą“ – dveji

Prezidentės Dalios Grybauskaitės inicijuota nacionalinė socialinio saugumo kampanija „Už saugią Lietuvą“ skaičiuoja dvejus savo veiklos metus.

Subūrusi nevyriausybines organizacijas, verslo įmones, diplomatinės atstovybes, žiniasklaidą, į pagalbą pasitelkusi ambasadorius – 25 žinomus šalies žmones, kampanija apėmė visą Lietuvą – į jos veiklą įsitraukė visos 60 šalies savivaldybių. Kampanijoje jau įregistruota virš pusės tūkstančio iniciatyvų, padedančių lengviau įveikti priklausomybes, smurtą, savižudybes, skatinančių globoti ir įsivaikinti.

Per šiuos metus sukurti teisiniai įrankiai, pagreitinę globą ir įvaikinimą, padedantys mažinti patyčias, užtikrinantys pagalbą smurto artimoje ap-

linkoje aukoms. Iš viso priimtos ir įsigaliojo 9 Prezidentės inicijuotos įstatymų pataisos.

Igyvendinant tikslą Lietuva – be globos namų, kampanijos suburta specialistų ir ekspertų komanda susitiko su visomis šalies savivaldybėmis. Puikus institucinės globos pertvarkos pavyzdys yra Vilnius, Kaunas, Elektrėnai, Alytus, Marijampolė, Skuodo r., Visaginas, visas pajėgas metę aktyviai būdinčių globotojų paieškai (jau veikia 116), socialinių paslaugų sektoriaus stiprinimui. Šiuo metu Lietuvoje jau pertvarkytos 23 globos įstaigos, apie 500 vaikų iš didelių įstaigų perkelti į bendruomeninius vaikų globos namus.

– 11 psl.

Laikas – vienintelis dalykas, kur šykštumas pagirtinas – Thomas Mann

Konsulas Mantvydas Bekešius susitiko su Amerikos politikais



Konsulas M. Bekešius su Atstovų rūmų pirmininku Michael Madigan (antras iš k.) ir Atstovų rūmų Demokratų partijos vadovybe.

Balandžio 19 d. LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius lankėsi Illinojaus valstijos sostinėje Springfielde. Ilgamečio Atstovų rūmų pirmininko Michael Madigan kvietimu Generalinėje asamblėjoje apsilankęs M. Bekešius sakė kalbas Senato bei Atstovų rūmų nariams.

Kreipdamasis į senatorius ir Kongreso narius, generalinis konsulas atkreipė dėmesį, jog Lietuva šiais metais švenčia valstybės atkūrimo šimtmetį ir dėkojo Atstovų Rūmams už priimtą rezoliuciją šios reikšmingos datos proga. Generalinis konsulas taip pat priminė apie sovietinę okupaciją bei

JAV palaikymą Lietuvai ir Amerikos lietuvių indėlį į nepriklausomybės atkūrimą. Kalbėdamas apie ilgą Lietuvos ir JAV bei Illinojaus draugystę, M. Bekešius džiaugėsi ir ekonomine partneryste.

„Lietuvių sukurtos įmonės Illinojuje svariai prisideda prie valstijos ekonomikos IT, finansiniuose, logistikos ir kituose sektoriuose, o tuo tarpu JAV kompanijos, tokios kaip *Hollister*, *Western Union*, *Nasdaq*, *Uber*, *Thermo Fisher Scientific*, *Intermedix*, *Mars*, *Philip Morris*, *Kinze*, *Revel Systems* investuoja Lietuvoje. Džiaugiuosi ekonominiais, politiniais ir kultūriniais Illinojaus bei Lietuvos ryšiais ir tikiu, kad ateityje jie tik stiprės“, – sakė generalinis konsulas.



LR generalinis konsulas Mantvydas Bekešius (d.) su Senato prezidentu John Cullerton.

Besilankydamas Generalinėje asamblėjoje, M. Bekešius taip pat susitiko su abiejų rūmų vadovybe: Senato prezidentu J. Cullerton bei Atstovų rūmų pirmininku M. Madigan. Taip pat vyko susitikimai su Atstovų rūmų opozicijos lyderiu J. Durkin ir ekonomikos komiteto atstovais C. Mitchell ir W. Guzzardi.

Vizito metu generalinis konsulas taip pat aplankė Springfieldo lietuviams skirtą atminimo lentą, kurios vietoje XX amžiaus pradžioje, pirmųjų lietuvių emigrantų pastangomis buvo pastyta St. Vincent de Paul's katalikų bažnyčia.

LR gen. konsulato Čikagoje info

„Vilties Aitvarų“ vakaras

Atkelta iš 1 psl.

Renginio vedėjai – iš Lietuvos atvykę žurnalistė ir laidų vedėja Beata Nicholson bei iliuzionistas Rokas Bernatonis baltais aitvarais papuoštoje scenoje nepavargdami vedė ilgą, įvairių staigmenų ir emocijų kupiną vakarą. Šmaikščiai pajuokaudami, kartais pagraudindami ar „spusteldami“ abejojančius, jie kvietė aukoti onkologinėmis ligomis sergantiems Lietuvos vaikams skirto centro įrengimui.

Aukciono pirkiniai – ypatingi

Scenoje pasirodė to vakaro puikūs programos atlikėjai ir svečiai, kurių pasakojimams abejingų neliko. Lietuvoje įkurtos organizacijos „Mamų unija“ vadovė Eglė Mėlinauskienė sakė galinti papasakoti daug laimingai pagijusių vaikų istorijų. Kad ir tokia: mergaitė, kuriai dėl gerų žmonių paaukotų pinigų pavyko nugalėti sunkią ligą, dabar pati netrukus taps gydytoja. O štai kitai mažylei nepavyko įveikti agresyvaus vėžio. Tačiau „Mamų unija“ skuba išpildyti di-



Aukcione parduotas J. Valančiūno batų su šio sportininko parašu.

džiausią šio vaiko svajonę. Mažoji ligoniuokė norėtų sulaukti dar vieno Kalėdų, todėl ši šventė jau bus surengta balandžio mėnesį. O gal tas šventės džiaugsmas bent kiek prailgins mažosios gyvenimą?

Vakaro metu veikė loterija, aukcionas. O jo pirkiniai buvo ypatingi: vakarienė šešiams generalinio konsulo Čikagoje Mantvydo Bekešiaus namuose buvo nupirktą už 1 500 dolerių. Už tokią pat sumą buvo nupirktas apsilankymas ir fotosesija su žurnalistais televizijos antrojo kanalo CBS žinių studijoje. Rimtos varžytinės vyko ir dėl senovinio patefono ir vinilinių plokštelių kolekcijos.

Aukotojo motyvas – skaudi patirtis

Tačiau vienas pirkėjas sujaudino visus vakaro dalyvius. Jaunas vyras, vardu Agnius, sumokėjo 5 000 dolerių už paslaptinę dėžę. Ją atidarius paaiškėjo, kad ten – aitvaro formos tortas. Tačiau net jeigu ta dėžė būtų buvusi tuščia, Agnius ją vis vien būtų pirkęs. Nes jis puikiai žino, ką reiškia patirti, kai šeimoje yra onkologine liga sergantis vaikas. Agniaus sesutei vaikystėje buvo diagnozuota ši baisi liga. Tačiau mergaitė pavyko ją nugalėti, jai padėjo geri žmonės, aukodami pinigų. Dabar Agnius pats nori padėti kitiems vaikams.

Tyliojo aukciono metu irgi surinkta nemažai pinigų. Lėdo ritulininko Dariaus Kasparaičio marški-

nėliai buvo nupirkti už 500 dolerių, „Žalgirio“ komandos pasirašytas krepšinio kamuolys – už dvigubą sumą. Vienas padėvėtas krepšinininko Jono Valančiūno sportinis batelis – už 140 dolerių. Visų aukciono įdomybių neišvardinsi, tačiau be sportinių suvenyrų čia buvo ir meno kūrinių, ir knygų, ir net dizainerių sukurtų drabužių.

Baltų balionų buvo per mažai

Tačiau vakaro kulminacija tapo skausmo ir gerumo simbolių – baltų balionų pirkimas. Vakaro dalyviai Beatos Ivanauskienės parduodamus balionus pirkė glėbiais, už juos mokėdami po kelis tūkstančius dolerių, o kai buvo pasiūlyta pirkti po vieną, mokant už jį šimtinę, pakilo rankų miškas. Balionų visiems norintiems neužteko, todėl tie, kurie jau buvo nusipirkę, nešė savo balionus į sceną, kad būtų galima dar kartą juos parduoti.

„Chicago Mothers Foundation“ prezidentė Edita Zasimauskaitė pasiūlydė, kad organizacijos moterys, rengusios labdaros vakarą, dirbo ne veltui. Gausiai susirinkę svečiai aukėjo dosniai, todėl atskaičiavus visas renginio išlaidas, Šeimos namelių įrengimui bus perduota 60 tūkstančių dolerių.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday

and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanadą] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanadą] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė – Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius – Jonas Kuprys

Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Skaitytojas pasakys: „Ir vėl apie KGB...“ Iš tiesų – atsibodo, nebesinori girdėti, gana... Bet ką daryti, kad ta tema lenda ir lenda per visus galus. Mums palikta tokia bomba, kad kasdien tik ir lauki – prie kieno durų ji sprogs. Štai naujasias sprogimas – buvusio Valstybės saugumo departamento direktoriaus (1993–1998), valstybės saugumo generolo Jurgio Jurgelio („Vikipedija” jį pristato ir kaip žvalgybininką) straipsnis: „Kodėl kardinolas Vincentas Sladkevičius neprisipažino bendradarbiavęs su KGB?” Specialiai į antraštę įdėtas šis vardas, kad visi pultų skaityti. Nors neva gina šį vardą (sako: „Jeigu kardinolas būtų atėjęs į Liustracijos komisiją, vadovaujamą buvusios komjaunimo aktyvistės Dalios Kuodytės, ir prisipažinęs, gailėjęsis ir sąžiningai deklaravęs visus savo buvsius ir nebuvsius kontaktus su KGB ir visa kita, jis šiandien galėtų ramiai ilsėtis amžinybėje.), bet iš tikrųjų spekuliuoja, nors šis jau miręs žmogus jokių nusikaltimų nepadarė, KGB netarnavo, gal norėdamas laimėti laiko tik parašą padėjo, o gal ir nepadėjo, o buvo išprovokuotas, įpareigojimų nevykdė ir buvo ištremtas į tolimą parapiją. Generolui neskauda dėl kardinolo vardo, ir apskritai – visi tie sąjūdistai, kurie pradėjo karą su KGB, jam yra – „jie”. Straipsnis tikrai parašytas meistriškai – ir kaip žvalgybininko, ir kaip rašytojo, ir jame daug tiesos, žudo tik tas „jie”... Kad ilgai netempus gumos, pasakysiu, kaip straipsnio autorius atsako į antraštėje iškeltą savo klausimą: kai atsirado ta komisija, kuriai galima buvo prisipažinti, kardinolas jau buvo miręs ir nebegalėjo papasakoti, kaip ten buvo iš tikrųjų.

Įdomi informacija

Generolas savo tekste pateikia tikrai įdomios informacijos. Jis sako, kad lietuviškasis KGB naujų vėjų Lietuvoje dvelksmą pajuto jau 1989-ųjų vasarą. Jau buvo įvykęs mitingas prie Adomo Mickevičiaus paminklo ir įsikūręs Sąjūdis. Taigi jautrių nervų (arba uoslės) buvo tie kgb-istai. Tokia profesija. Ir ten buvo ugdomi „talentai”. Lietuvos KGB nutarė „atlikti esminę reviziją. Tam pritarė ir Maskva. Tą vasarą SSRS KGB išanalizavo situaciją visose trijose Baltijos respublikose ir konstatavo, kad padėtis tampa kritine. Reikia skubiai tvarkytis. Dokumentus imta ne tik pjaustyti, bet ir deginti. Tam pasitarnavo gal nuo lenkų laikų išlikusios, bet gerai veikiančios koklių krosnys, stovinės pirmo ir antro aukšto koridoriuose. Viena patalpa, vadinama mogle, nuo seno buvo įrengta apačioje po archyvą. Čia stovėjo speciali krosnis. Greitai paaiškėjo, kad deginti ne visada patogiu, ypač koridoriuose, kur visi mato. Tada iš Maskvos buvo atgabentos dokumentų naikavimo mašinos, vadinamos krokodilais. Darbai įsibėgėjo. Buvo lenktyniaujama su laiku. Naikintinių dokumentų krūvos sparčiai didėjo. Krokodilai nebespėjo gromuliuoti jiems pateikto davinio. Jie neapžiojo storų bylų, o krosnyse bylos degė sunkiai. Menkesnės vertės bei senesni dokumentai imta gabenti į Grigiškių popieriaus fabriką. ...Krovinį lydėjo specialiosios paskirties Alfa būrio kariškiai. ...Be abejo, radosi dokumentų, kuriuos buvo privalu išsaugoti. Tokiais buvo užverstas pirmo aukšto koridorius. Čia atsidūrė kai kurios agentų bylos. 1990 m. sausį visa tai buvo pakrauta į du sunkvežimius, kurie dvidešimt trečiosios ankstyvą rytą pro užpakalinius vartus išvažiavo iš kiemo ir pasuko Panevėžio link. O iš ten lėktuvu IL-76 į Omską. Itin svarbių bei vis dar veikiančių agentų bylų buvo išvežtos į Minską”.

Ta dokumentų naikinimo istorija ilga – anot generolo, kai KGB gyveno paskutines valandas ar minutes, dokumentai degė net „užsidarius tualete. Klozetas neatlaikė tokios karštos procedūros – sprogo. Tai buvo simbolinis sprogimas”.

Deja...

Generolas vysto ir temą apie tai, kad „Asmenims, turėjusiems ryšių su KGB, rūpėjo sužinoti, ar palikta kas nors apie juos, o jei palikta, tai gal galima ką nors padaryti, kad to neliktų. Visgi populiariausias būdas realizuoti aukščiau minėtus interesus buvo vagystės. Kol visas KGB palikimas nebuvo inventorizuotas, kol nebuvo tinkamos apsaugos, kol buvo daugiau chaoso negu tvarkos, nugvelbti kokią nors popierių, kokią nors bylą ar ką nors iš paliktos technikos nebuvo itin sunku, žinoma, ne kiekvienam. Kai kurie žmonės (o tokių buvo ne-

Ir vėl apie KGB...

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ



mažai) atsidūrė dviprasmiškoje situacijoje. Jie buvo laisvės šalininkai, jos rėmėjai, gynėjai, bet juos kankino nerimas dėl praeities”.

Kai kas sako ir rašo, kad nepriklausomybės pradžioje KGB bylos buvo vagiamos maišais. Nežinau, kaip buvo iš tiesų, bet, deja, ir aš galėčiau liudyti apie KGB bylų vagystes. Rinkdama medžiagą apie savo krašto partizanus susidūriau su dviem tokiomis atvejais, kai žmonės patys prisipažino tai padarę. Vienas Sedos kautynių 1944 m. rudenį dalyvis, Sibiro lageriuose ir tremtyje atkentėjęs bene dvi dešimtis metų, savo KGB bylą man parodė ištraukęs iš rašomojo stalčiaus. Kadangi Ypatingajame archyve buvau praleidusi ne vieną dieną, supratau, kad rankose laikau originalą. Norėdama pasitikrinti, archyve užsaciau jo bylą, nes žinojau, kad kiekvienam kalėjusiam lageryje tokia byla būdavo užvedama. Taip, jo bylos nebuvo. Apie jį vieną kitą kitą popieriuką radau tik kitų, kartu nuteistųjų bylose. Ir jo reabilitavimo dokumentas, kurį išdavė jau nepriklausomos Lietuvos institucijos, buvo įdėtas į svetimą bylą, nes nebuvo kur dėti. Tuo metu, kai aš tą žmogų kalbinau, jo atmintis jau nebebuvo skaidri, ir jis tikriausiai nesuprato, kad man tos bylos neturėtų rodyti, kad taip kompromituoja save. Kam žmogui reikėjo vogti savo bylą? Jis jokių pareigų nei grįžęs po lagerių, nei Lietuvos laikais neužėmė, buvo pilkas eilinis žmogelis, Sibire po lagerio baigęs aukštąją mokyklą, o paskui Klaipėdoje įsidarbines cecho meistras. Greičiausiai buvo ką nors bloga pasakęs per tardymus.

Tyrinėjusi savo krašto vyrų (o tokių radau apie 50), dalyvavusių Sedos kautynėse su raudonąja armija, likimus, žinau, kad jie beveik visi buvo suminti. Sugaudyti net ir praėjus kuriam laikui. Todėl, kad per tardymus jų pavardės išdavė keli bendražygiai, papuolusieji į rusų rankas. Mano minėtasis sėdiškis galėjo būti vienas iš tokių. Ir jį graužė sąžinė. Grįžo Lietuva, nepriklausomybė, o atsivers KGB archyvai, ir išlįs nemalonūs popieriukai...

Kita istorija žiauresnė. Susiradau partizano, kuris per 1951 m. Kalėdas NKVD kariuomenės buvo apsuptas bunkeryje pas globėjus. Jie buvo dviese, at-

sišaudė ir garbingoje kovoje žuvo. Nepriklausomybės metais susiradau jo seserį. Ji būdama paauglė buvo brolio ryšininkė, nešiojo ne tik maistą, bet ir ginklus. Buvo sumani ir drąsi, bet jai buvo tik 16 m. ... Pagauta, teista ir išsiųsta į lagerį. Ir ten ją KGB generolas „apdirbo”. Retkarčiais būdavo išvedama iš lagerio padėti namų ruošoje apylinkės KGB viršininkui. Čia su ja labai gražiai elgėsi ge-

nerolo žmona – ir geresnį rūbelį apvilkdavo, ir skanesnio maisto kąsnelį pasiūlydavo, gailėdavosi, apkabindavo. Vaikas pasijuto turintis antrą mamą. Ir kai generolas jos paprašė: važiuok tu namo, aš tau nupirksiu traukinio bilietą, susirask brolių ir atsivežk pas save, jis ten žus – ji patikėjo, kad žilasis generolas yra labai geras žmogus. ...Aš galiu išgelbėti jam gyvybę...

Moteris – jau solidžių metų, sunkiai judanti, nuolat patirianti širdies priepuolius, o buvo išlikusi tokia geraširdė, kad dar ir senatvėje tikėjo, jog generolas buvo auksinės širdies žmogus. O iš tikrųjų jis dirbo savo darbą. Mergaitė tikrai išvažiavo į Lietuvą, į tėviškę. Ką ji ten veikė, nepasakojo, tik pasakė, kad vieną naktį ją atvedė į daržinę atpažinti brolio kūno. Jie ten dviese gulėjo kruvini. Ji, būdama sąžininga, vėl sėdo į traukinį ir grįžo gerajam generolui pranešti, kad nespėjo išgelbėti brolio.

Atvūrimo akimirka ji man prasitarė, kad vieno pažįstamo žmogaus buvo prašiusi iš savo KGB užvestos bylos archyve išimti kai kuriuos lapus (pasirodo, netgi buvo vykdomi tokie užsakymai). Mat norėjusi išvažiuoti į Ameriką aplankyti kito brolio. Nors jau buvo Lietuvos laikai ir KGB byla jai negalėjo trukdyti. Matyt, jai nerimą kėlė istorija su KGB generolu. Tikriausiai ji suprato, kad brolis bunkeryje NKVD-istų buvo aptiktas sekant jos pėdomis. Juk partizano seserim kaimynai netikėti negalėjo ir ją kreipė brolio link. Buvusiame KGB archyve jos bylą radau, joje buvo likę tik keli lapai, kur ji kalbinta, kad pasakė kažkokį negrąžų žodį apie komjaunuolius. Jokio generolo, jokio brolio partizano jos gyvenime kaip nebūta... Į laisvę ji buvo paleista po trejų metų.

Abu minėti žmonės jau mirę. Tesiilsis ramybėje. Tik mums iki šventos ramybės dar labai toli. Tai prie vieno, tai prie kitų durų dar ilgai sproginės KGB-istinės bombos, – gal kažką nutekins Kremlius iš bylų, išvežtų šarvuočiais, gal kai kas Lietuvoje išsitrauks „maiše” išneštąsias arba nutekins prisipažinusiųjų ir išlaptintųjų sąrašus. O ką daryti, kaip tą pavojaus atmosferą išsklaidyti, niekas nesiūlo, nes nežino.

Dalyvaukime JAV lietuvių kryžiaus šventinimo iškilmėse

Minint Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metį, JAV Lietuvių katalikų „Kunigų vienybė” pakvietė visus JAV lietuvius katalikus įamžinti šią sukaktį pastatant kryžių mūsų tautos sakralinėje šventovėje – Kryžių kalne.

Kryžiaus šventinimo programa

2018 m. liepos 7 d., šeštadienį, 2 val. p. p. Kryžių kalno pranciškonų vienuolyno koplyčioje vyks detroitietės Kristinos Petrauskaitės (sopranas) ir vyrų ansamblio iš Los Angeles „Tolimi aidai” koncertas.

Tą pačią dieną 2:30 val. p. p. – iškilmingos šv. Mišios už Lietuvą ir JAV lietuvius. Šv. Mišias atnašaus Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, delegatas prie Lietuvos vyskupų konferencijos prelatas Edmundas Putrimas, „Kunigų vienybės” pirmininkas kun. Gintaras Antanas Jonikas, kiti iš JAV ir Lietuvos atvykę kunigai.

Giedos Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos choras (vad. Kęstutis Daugirdas).

Po šv. Mišių Kryžių kalne J. E. arkivyskupas Gintaras Grušas pašventins JAV lietuvių katalikų kryžių. Šalia esančiame restorane „Angelų svetainė” vyks bendra visų dalyvių agapė.

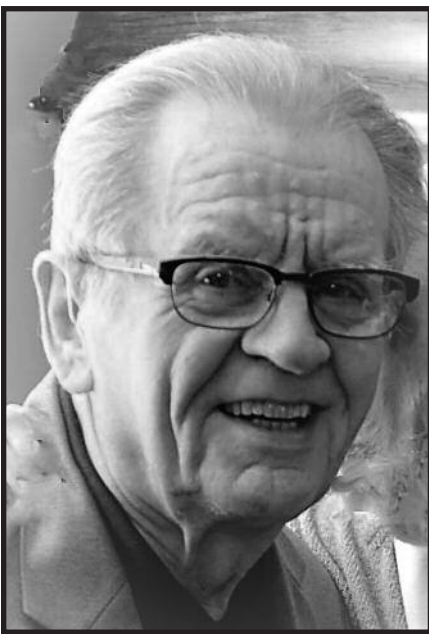
Apie kelionę iš Vilniaus į Kryžių kalną ir atgal

Liepos 7 d. išvykstama iš Vilniaus, Šventaragio g-vė 4, 10:45 val. ryto; grįžtama 9:30 val. vakaro. Grįžtant planuojama trumpam sustoti Kauno Rotušės aikštėje ir pasivaikščioti po Kauno senamiestį, aplankyti arkikatedrą, jėzuitų ar kunigų seminarijos bažnyčias (pagal vykstančių žmonių pageidavimą).

Bus vykstama patogiais (su oro kondicionieriais ir WiFi) autobusais. Kelionė yra nemokama, vietų skaičius ribotas.

Registracija vyks iki gegužės 31 d.; kreiptis į kun. Gintarą Joniką tel. 248-354-3429 arba el. paštu gjonikas@gmail.com

„Kunigų vienybės” info



Pranas Zaranka – mylimas auklėtojas, aktyvus visuomenininkas.



Mokytojaujant Diepholtz stovykloje, Vokietijoje. 1949 m.

Asmeninio albumo nuotraukos

Amžinybėn išlydint a. a. Praną Zaranką

2018 m. balandžio 6 d. mirė Pranas Zaranka, sulaukęs 92 m. Dukra **Taura Underienė** dalijasi šermenyse jos sakytu žodžiu, skirtu išlydint tėvelį šviesion amžinybėn.

Kai tėvelis 1994 m. išėjo į pensiją, mes, vaikai, jam nupirkome dienoraštį ir raginame jį rašyti prisiminimus. Tačiau, pamatę pirmuosius įrašus, supratome, kad jo antologijos neįskaitysime. Tuomet brolis Gintas nusprendė jį sumoderninti, įteikdamas savo seną kompiuterį. Mokytojas Zaranka tapo mokiniu, o Ginto žmona Audra – jo telefoniniu technologijos guru. Laikui bėgant tėvelis įsisavino „kompą“, netgi lietuvišką šriftą. To darbo rezultatas: trijų tomų „Prano Zarankos prisiminimai“. Mano „misija neįmanoma“ – trumpai susumuoti ne tik jo raštus, bet ir tėvelio nepailstamai dinamišką asmenybę. Stengsiuos...

Prano tėvai

Tėvelis kilęs iš Leliūnų – nedidelio Rytų Aukštaitijos miestelio šalia Utenos. Jis – Natalijos ir Antano Zarankų devintas vaikas, tačiau penkiems mirus, jie augo keturi: aštuoniolika metų vyresnė sesuo Zofija, devyniais metais vyresnė Stasė ir šešiais metais vyresnis brolis Juozas. Mūsų seneliai, jo tėvai, nors ir be didelių mokslų, buvo šviesūs žmonės. Močiutė Natalija mėgo gėles, vaidinti ir deklamuoti. Ji tarnavo pas gydytojus, paskui išmoko knygų rišimo amato. Senelis Antanas dirbo mūrininku. Jis buvo Leliūnų pradinės mokyklos pirmasis mokytojas. Kadangi turėjo gerą balsą, klebonas jam pasiūlė zakristijono darbą.

Lietuvoje

Toliau – iš tėvelio prisiminimų knygos: „Gimiau 1925 m. rugsėjo 12 d. Pirmą mano gyvenimo valandą mirė mama. Spėjo tik parinkti vardą, abiejų senelių – Pranciškus. Pagal brolio Juozo laišką, pirmą žiemą mane augino Balatanių kaime kažkokios seserys. 1935 m. vasarą mirė tėtė. Ant mano, dešimtmečio našlaičio, pečių užsikrovė nemaža pareiga – zakristijonauti tėtės vietoje Leliūnų bažnyčioje. Nors dar nepajėgiau perkelti didžiojo mišiolio, padėdavo draugai ir patys kunigai. Pavalyti apie altoriaus gel-

bėdavo pamotė, kurios 7 hektarai Veliūnų kaime ir mano zakristijonystės pajamos palengvino Juozą leisti į mokslus. Po poros metų Juozas, jau ne vieną mokinį privačiai mokęs, mane parengė gimnazijos egzaminams. Juos išlaikęs 1943 m. baigia Utenos gimnaziją su pedagogine klase. Mokytojauju Skiemonių pradžios mokykloje iki 1944 m. vasaros, kai brolis Juozas, teigdamas, kad atėję rusai mus ims į kariuomenę, siųs į frontą ir žūsime už Staliną, užrašė mus vykti (galvojo trumpam) darbams į Vokietiją”.

Vokietijoje

Vokietijoje tėvelis išgyveno 5 m. Vestfalijoje su broliu dirbo elektrikų pagalbininkais, taisė bombų nutrauktus laidus, statė naujus stulpus. Grose Hessepe dipukų stovykloje mokytojavo, atkūrė ir režisavo vaidinimus, operetes, kūrė poezijos ir dainų montažus, globojo moksleivius ateitininkus. 1948 m., kai buvo perkelti į Diepholz stovyklą, dainavo vyrų „Aušrinės”

kvartete, kur susipažino su Edvardu Skiočiu.

Amerikoje

1951 m. atvykęs Amerikon, į New Yorką, tėvelis parašė Edvardui, kuris jau gyveno Detroito. Prisiminimuose jis rašo: „Parašius Edvardui, tuoj po to gaunu iš jo laišką su 20 dol. banknotu ir raginimu: ‘Važiuk į Detroitą! Čia Bronius Budriūnas nori sudaryti vyrų kvartetą ir mums reikia pirmo tenoro!’ Viskas aišku”. Traukia tėvelis autobusu Detroitan pas Edvardą, kuris nuomojo kambarį pas Joną ir Janiną Mikulionius. Taip jisai su Edvardu tapo kambariokais bei artimais draugais. Ir su Mikulioniais užsimezgė tiek pat ilga, šilta, šeimyniška draugystė.

Lietuviška veikla, prasidėjusi Vokietijoje, augo. Dainuojant su Broniaus Budriūno vyrų kvartetu koncertuota įvairiuose Amerikos bei Kanados miestuose. Išleistos kelios plokštelės. 1953–1956 m. vakarais tėvelis

studijavo dainavimą muzikos konservatorijoje. Nuo 1951 m., pradėjus dirbti liuanistinėje šeštadieninėje mokykloje, mokytojavo arba vadovavo iki 1987 metų. (35 metus) Rašė straipsnius, dažnai P. Nato slapyvardžiu, kuriuos spausdino „Draugas”, „Darbininkas” ir „Ateitis”. Buvo veiklus ateitininkas: moksleivių globėjas, studentų centro valdybos narys, sendraugių pirmininkas, „Gaudeamus” redaktorius. Dainavos bendradarbis: korespondentas, įvairiose stovyklose mokė dainavimą, kūrė poezijos ir dainų pynes, kūrė kupletus. 1970-aisiais Šv. Antano bažnyčioje pradėjo vadovauti bendruomeniniam giedojimui. Nuo 1979-ųjų įsijungė į Dievo Apvaizdos parapijos darbus: daug metų buvo uolus liturgijos komiteto pirmininkas, rūpinosi giedojimu ir lietuviškų tradicijų išlaikymu. Išleido keturis giesmynus, kūrė giesmių tekstus.

Šalia lietuviškos veiklos, kuri buvo nuveikta vakarais ir savaitgaliais, tėvelis rado laiko ir pasilinksinti su draugais. Dažnai tai būdavo su Polikaičių šeima, su kuria draugystė prasidėjo jau Vokietijoje. Jų susibūrimuose dažnai skambėdavo lietuviška daina. Rado laiko jis ir pomėgiams: kūrė medžio dirbinius, tapė paveikslus ir daug skaitė.

Reikėjo, žinoma, ir duoną užsidirbti: dirbo lentpjūvėje, kalė dėžes Korėjos karui, o nuo 1955 m. dirbo „Detrex Chemical” korporacijos braižykloje. Lankė braižybos kursus, vėliau – neakivaizdinį „Famous Artist” komercinio meno kursą ir iki 1994 m. ruošė „Detrex” reklamų ir korporacijos leidinius.

Asmenybė

Abejoju, kad tėvelis būtų galėjęs tiek nuveikti ir tiek žmonių paveikti, jei ne mūsų mama. Jis šeimą su mylimąja Julija Petrauskaite sukūrė prieš beveik 60 m., kuriuos nugyveno gražiai ir vieningai, kas Gintui, Natai ir man, jų trims vaikams, yra didžiulė dovana. Tėvelis labai vertino šeimą, džiaugėsi jos padidėjimu, kai prie jos prisidėjo mano vyras Vitas Underys, Ginto žmona Audra Naumutė, gimė jo mylima anūkė Vija ir prieš beveik 4 m. ji susituokė su Tomu Kuru. Šeimoje jis būdavo juokingas, jautrus, žinoma, ir griežtas, bet visada mylintis.

Mano pusbrolis, tėvelio sesers sūnus, poetas Algimantas Baltakis, paskambinęs išreikšti užuojautą, pasakė: „Dėdė buvo žmogus, atsidavęs kilniems tikslams ir visados laikėsi savo principų”. Manau, visi su tuo sutiktų.

Nuo to laiko, prieš 4 su puse metų, kai tėveliui darė širdies operaciją ir po savaitės jį ištiko insultas, negaliu atsisėbėti, kiek žmonių mūsų šeimai pareiškė, kiek įtakos jis yra turėjęs jų gyvenimuose. Jis buvo stipri asmenybė, apdovanotas gausiomis dovanomis, kurias nelaikė paslėpęs, o dalijosi su kitais.

Prano Zarankos prisiminimai apima tris knygas, bet jo gyvenimo knyga tęsiasi – kiekviename, kurį jis mylėjo, kiekviename mokinyje, kiekviename, kuris po Dainavos dangum užtraukia liaudies dainą, kiekviename, kuris įžengia pro Dievo Apvaizdos parapijos duris, ir kiekviename, kuris lietuviška giesme šlovina Visagali Dievą...

Savo apvaizdoj Dievas mus laiko, / Sergsti nuo pikta, kaip tėvas vaiką; / Žmonių myli, kaip turtą brangų, / Mirusiems duoda gražiausią dangų

(liet. liaudies giesmė)



Šeimyninis portretas interjere. 1995 m.

Ginto Zarankos nuotr.

JAV LB Tarybos rinkimai 2018

Artėja JAV LB Tarybos rinkimai. JAV LB Tarybos rinkimuose balsuoti gali visi JAV LB nariai. Balsuoti galima trimis būdais: internetu, paštu, rinkiminėse apylinkėse (asmeniškai). Balsavimas internetu, paštu ar asmeniškai vyks nuo gegužės 1 iki 15 dienos. Šiandien „Draugo“ skaitytojus supažindiname su Vidurio Vakarų I rajono (t.y. Čikagos ir apylinkių) kandidatais.



Audra Adomėnas, 35 metų amžiaus archyvistė, priklauso Brighton Parko apylinkei. Baigė istorijos mokslus Iliojaus universitete Čikagoje bakalauro laipsniu. Dominican universitete įgijo magistro laipsnį bibliotekininkystės ir informatikos srityse, specializuojasi archyvinėse studijose. Sukūrė pelno nesiekiančią organizaciją „Lithuanian Archives Project“ (LAP). Augina tris vaikus. Visi lanko lietuviškas mokyklas ir skautauja.



Marija Boharevičienė, 62 metų bibliotekininkė-bibliografė, priklauso Lemonto apylinkei. 1978 m. baigė Vilniaus universiteto istorijos fakultetą, 20 metų dirbo Kėdainių M. Daukšos viešojoje bibliotekoje. Atvykusi į Ameriką, dirbo Macy's parduotuvės kvepalų skyriuje ir vyresnio amžiaus žmonių prižiūrėtoja. Su vyru įkūrė dvi bendroves: „Express B, Inc.“ ir „B Services Inc.“. Aktyvi lietuviškuose renginiuose ir lietuviškoje spaudoje. Yra Lietuvos universitetų moterų asociacijos (LUMA) sekretorė.



Regina Butkus, 59 metų amžiaus, kosmetikos specialistė, priklauso Marquette Parko apylinkei. Pagal išsilavinimą tiksliosios mechanikos inžinierė-konstruktorė, JAV nuo 1994 m. dirba kosmetikos ir grožio srityje, pastaruosius 12 metų – „Nieman Marcus“ parduotuvėje. Nuo 1997 m. priklauso Lietuvos šaulių sąjungai išėivijoje (LŠSI). 2017 m. už nuopelnus Lietuvai ir LŠSI apdovanota Šaulių žvaigždės medaliu.



Monika Dobrovolskytė, 46 metų amžiaus verslininkė, priklauso Čikagos apylinkei. „BMD Eurocraft“ statybos darbų bendrovės savininkė ir prezidentė. Ilgametė Čikagos, vėliau Maironio lituanistinių mokyklų tėvų komiteto narė, Lietuvių meno ansamblio „Dainava“ choristė ir valdybos narė.



Dangerūta Durrett, 43 metų amžiaus verslo konsultantė, priklauso Čikagos apylinkei. Įkūrė verslininkų tinklą „Labas Connect“. Priklauso „Global Lithuanian Leaders“ (GLL – Vilnius) verslo patarėjų komandai. Remia savo buvusią mokyklą Kaune, siųsdama moksleiviams knygas anglų kalba. Nuo 2016 m. – JAV LB Čikagos apylinkės sekretorė.



Zygi Janus, 51 metų amžiaus, transporto bendrovės vadovas, renginių garso režisierius, priklauso Čikagos apylinkei. Padeda planuoti ir įgyvendinti lietuviškus renginius, šventes.

<http://tarybosrinkimai2018.com/vidurio-vakaru-rajonas-1-kandidatai-a-pla/>
<http://tarybosrinkimai2018.com/vidurio-vakaru-rajonas-1-kandidatai-ple-z/>



Birutė Kairienė, 64 metų amžiaus finansininkė-bankininkė, priklauso Lemonto apylinkei. Buvusi JAV LB Lemonto apylinkės išdininkė, šiuo metu JAV LB Vidurio vakarų apygardos pirmininkė, JAV LB Tarybos Finansų komisijos narė, PLB Seimo narė, šiuo metu PLB Kontrolės komisijos pirmininkė. Vilniaus universitete baigė ekonomikos-buhalterijos mokslus. Lietuvos Žemės ūkio akademijoje įgijo magistro laipsnį žemės ūkio moksluose. Amerikoje dirba bankinį-finansinį darbą.



Svajonė Kerelytė, 56 metų amžiaus, verslininkė, priklauso Lemonto apylinkei. Lewis universitete įgijo magistro laipsnį „Human Resources Management“ srityje. Yra bendrovės „SRK Tax and Financial Services“ savininkė. JAV LB XXI Tarybos narė. Ėjo įvairias pareigas JAV LB Vidurio vakarų apygardoje ir Lemonto apylinkėje.



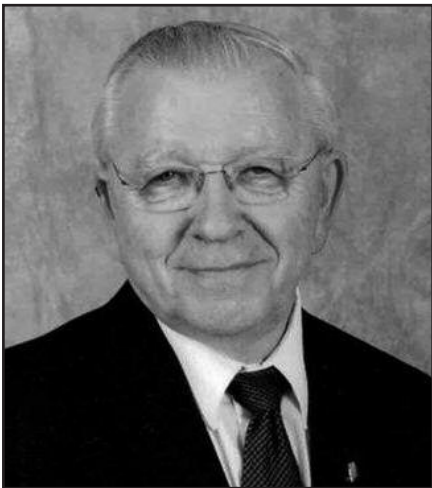
Auksuolė Marciulevičienė, 54 metų amžiaus rūbų dizaino specialistė, priklauso Marquette Parko apylinkei. Lietuvoje įgijo rūbų modeliavimo specialybę. Amerikoje tapo, kuria rūbus, dalyvauja parodose. 2006–2017 metais buvo Waukegan Lake County LB valdyboje. Šiuo metu yra Marquette Parko apylinkės valdyboje. Nuo 2015 m. dirba sekretore JAV LB Vidurio vakarų apygardos valdyboje.



Jon Platakis, 71 metų amžiaus mokytojas, verslininkas, priklauso Lemonto apylinkei. „National Lithuanian American Hall of Fame“ steigėjas ir pirmininkas. Dėstydamas Amerikos istoriją viešose Čikagos mokyklose, stengėsi moksleivius supažindinti su Lietuvos istorija. Priklauso JAV LB Vidurio vakarų apygardos valdybai, Lemonto apylinkės valdybai, LŠSI Baltijos kuopai.



Ona Plečkaitytė, 54 metų amžiaus inžinierė, kelionių konsultantė, priklauso Lemonto apylinkei. Baigė mechaninės inžinerijos mokslus Kauno Politechnikos institute ir prekybos mokslus Vilniaus universitete. Amerikoje studijavo kompiuteriją Lewis University ir kelionių organizavimą Moraine Valley University. 6 metus buvo JAV LB Lemonto apylinkės valdybos sekretore, šiuo metu yra JAV LB Vidurio vakarų apygardos valdybos išdininkė.



Juozas Polikaitis, 82 metų amžiaus inžinierius (pensininkas), priklauso Lemonto apylinkei. XIX, XX, XXI JAV LB Tarybų Prezidiumo pirmininkas, 6 metus Kontrolės komisijos pirmininkas, 6 metus JAV LB Socialinių reikalų pirmininkas. Baigė chemijos inžinerijos mokslus Detroito universitete, metalurgijos inžinerijos magistro laipsnį įsigijo Iliojaus technologijos institute. 33 metus dirbo „American National Can“ bendrovėje. JAV kariuomenės veteranas, artilerijos kapitonas. Dėsto visuomenės mokslą Maironio ir Čikagos lituanistinėse mokyklose. Yra „Dainavos“ ansamblio narys, Šv. M. Marijos Gimimo parapijos Tarybos pirmininkas, „Draugo“ direktorių tarybos narys. Aktyviai dalyvauja Ateitininkų veikloje. Vadovauja JAV LB Socialinių reikalų Čikagos skyriaus popietėms vyresniesiems.

Scenos pamokos mažiesiems – per žaidimus

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Kai nusprendi gyventi taip, kaip nori, dirbti tai, ką nori, tuomet tavo darbas tampa ne tik prasmingai praleistu laiku, bet ir sielos poilsiu, o darbe patirtos emocijos ir patirtis – nenuvertėjančiu turtu. Čikagoje gyvenanti Aušra Jasaitė-Paulauskas savo vaikystės ir ankstyvos jaunystės svajonę kurti ir vaidinti scenoje įgyvendino su kaupu. Šiandien ji savo kūryba ne tik pati džiugina žiūrovus. Moteris turi nemažai puikių scenos partnerių, kuriuos pati lavina, moko vaidinti, drąsina.

Šie partneriai – tai A. Jasaitės-Paulauskas įkurto teatriuko „Užtrauktukas“ trupė, kurios aktorių amžius – nuo ketverių iki dvylikos metų.

Viena atstoja visą komandą

Tačiau balandžio pradžioje parodyto spektaklio „Geltonų plytų kelias“ premjeroje buvo matyti ir jau žilstelėjusių vaidintojų.

„Suaugusieji aktoriai tai mano draugai, kuriuos pakviečiau dalyvauti spektaklyje. Pasakiau, kad man labai reikia pagalbos, jie sutiko padėti. Ir savo darbą padarė puikiai. Tačiau tuo, ką scenoje sukūrė mažieji aktoriai, aš didžiuojuosi labiausiai“, – džiaugėsi Aušra.

Į „Geltonų plytų kelio“ premjerą susirinko pilna salė žiūrovų. Jų lūkesčius spektaklio kūrėjai ir atlikėjai pateisino su kaupu: scenoje vaizdais, spalvomis, kostiumais, muzika ir vaidyba buvo sukurtas tikras stebuklas. Salės šviesoms užgesus, mažieji žiūrovai užgniaužę kvapą sekė mergaitės Doroti ir jos draugų kelionę pas Smaragdo miesto burtininką. Suaugusieji irgi nenuobodžiavo, nes reginys buvo



Vaikų spektaklyje „Geltonų plytų kelias“ vaidino ir suaugusieji – A. Jasaitės-Paulauskas (antra iš d.) vyras Ramūnas (pirmas d.) ir grupė draugų.

tikrai prikaustantis dėmesį.

Nors niekas nesuabejotų, kad spektaklį kūrė nemaža komanda, tačiau paaiškėjo, kad režisierė, scenografė, kostiumų dizainerė ir siuvėja, pagrindinio vaidmens atlikėja bei reklamos vadybininkė – ta pati „Užtrauktuko“ vadovė Aušra. Ji į spektaklį įtraukė beveik visą savo šeimą: vyrą Ramūną, kuris vaidino Smaragdo miesto burtininką ir vyresnėlį sūnų, ketverių metų Ažuolą. Jaunėlis Tauras šįkart buvo tik žiūrovas.

Šeimos hobsis – scenos menas

„Scena yra mano antrasis gyvenimas. Joje aš tampu drąsi – dainuoju, šoku ir tarsi persikūniuju į kitą žmogų. Šiaip gyvenime esu pakankamai drovi. Mano vyras yra iš to paties molio, kaip ir aš. Jam irgi patinka būti scenoje, kurti“, – prisipažino A. Jasaitė-Paulauskas.

Su savo būsimu su-tuoktiniu moteris susipažino Lietuvoje, kai Ramūnas iš Amerikos, kur tuomet jau gyveno, grįžo į Lietuvą, į Šiaulių universiteto liaudiškos muzikos ansamblio „Saulė“ naujos kompaktinės plokštelės pristatymą. Jie abu šoko tame pačiame ansamblyje, tik skirtingu laiku. Aušra šiame universitete baigė Pradinio ir papildomo meninio ugdymo bakalauro ir Edukologinės psichologijos magistro specialybes. Prieš dvyliką metų Aušra atvyko gyventi į Čikagą, kur jie su Ramūnu sukūrė šeimą.

Nors tik atvykusiems, pradžioje teko suktis kaip ir visiems – daug nesirenkant padirbėti įvairių darbų, tačiau scenos trauka niekur nedingo. Aušra ėmėsi vesti renginius, gimtadienių šventes, įkūrė teatro būrelį, o prieš ketverius metus gimė teatriukas „Užtrauktukas“.

Vaidinti moko per žaidimus

Pradžioje į dramos būrelio užsiėmimus rinkdavosi nedaug mažųjų artistų. Bet kasmet jų ateidavo vis daugiau. „Tėvai pamatė, ką mes sukuriamo, jiems pasidarė įdomu. Juolab kad mažieji noriai dalyvaudavo užsiėmimuose. Vaikai, skirtingai nuo suaugusiųjų, viską mokosi žaisdami. Keturmečiai per maži, kad imtų ir vaidintų. Jie turi žaisti, žais-

dami mokytis. Paprastai dauguma tokio amžiaus vaikų grupėje buvo nedrąsūs. Mano užduotis buvo jiems padėti nugalėti tą baimę, susidraugauti su scena“, – pasakojo A. Jasaitė-Paulauskas.

Tam, kad vaikai suprastų, ką reikia veikti scenoje, pirmiausiai tą turėjo „suprasti“ mažųjų valdomos pirštinių lėlės. Tik po to, kai lėlės išmoko, kad būnant scenoje reikia neatsukti žiūrovams nugaros, kalbėti garsiai, o svarbiausia – nebijoti, tuomet vadovė pasiūlė vaikams patiems, jau be lėlių pa-



Mažosios aktorės noriai lanko vadovės Aušros dramos užsiėmimus...



Visa šeima kaip kumštis – Aušra, Ramūnas, sūnūs Ažuolas ir Tauras.



Gerosios raganaitės scenoje moka kurti stebuklus.

Asmeninio archyvo nuotraukos

bandyti vaidinti. Dabar būrelio „senbuviai“ paūgėjo, perprato kai kurias teatro taisykles. Todėl jiems nebekyla klausimų, kodėl medžiai scenoje, pavyzdžiui, sidabriniai, o ne žali.

„Vienas iš mano daugelio džiaugsmų, kuriuos suteikė spektaklis ‘Geltonų plytų kelias’, buvo tai, kad premjeroje mano sūnus Ažuolas nepabūgo lipti į sceną ir pasirodyti pilnai salei žiūrovų. Jisnrepeticijų metu kaskart man primindavo, kad į sceną tikrai nelips, kad vaidins tik klasėje. Šypsodamasi linkėjau, bet siekiau savo tikslo, kad jis nugalėtų tą baimę. Ir mums abiems tai pavyko. Jis puikiai suvaidino savo nedidelę pirmąją rolę“, – sakė Aušra.

Kas lieka po spektaklio? Džiaugsmas dėl to, ką pavyko sukurti, na, dar pilnas garažas savo rankomis pagamintų kostiumų ir dekoracijų. Tai, į ką sudėta gausybė laiko ir kūrybos, antrą kartą jau nebus panaudota. Toks A. Jasaitės-Paulauskas principas: kiekvieną naują darbą pradėti iš naujo, nuo nulio, įdedant į jį vienintelį sukauptą neapčiuopiamą kapitalą – meilę.

PAVASARINIS KONCERTAS „Saulutės” VEIKLAI PAREMTI

Laima Žliobienė

„Saulutė”, Lietuvos vaikų globos būrelis, šiemet švenčias 25-uosius metus nuo įkūrimo, balandžio 15 d. Pasaulio lietuvių centre kvietė visus į muzikinę programą.

Pristatydama atlikėjus „Saulutės” vicepirmininkė Raminta Marchertienė pabrėžė, kad Loreta Janulevičiūtė ir Algirdas Motuza, atsisakydami honoraro, jau ne pirmą kartą savo talentus aukoja „Saulutės” veiklai paremti, tik šį kartą į talką pasikvietė svečią iš Lietuvos – fortepijono džiazo virtuozą Saulių Šiaučiulį. Programą, kaip reta, atliko trys kompozitoriai, du poetai, du dainininkai ir vienas fortepijono virtuozas trijuose asmenyse. Daugumas jausmingų dainų ir prasmingų eilių autorius ir atlikėjas buvo A. Motuza, bet jam nusileisti nelinkusi buvo ir dainininkė bei kompozitorė L. Janulevičiūtė. Jų dainos dvelkė šiluma, nostalgija, viltimi ir meile. A. Motuzos sukurto eilės ir muzika dainai „Malda” ir L. Janulevičiūtės kūrinys „Motina” ne vienam ir ašarą išspaudė. Profesorius S. Šiaučiulis, grojęs džiazo improvizacijas, žavėjo savo kompozicijomis, ausiai ypač maloniais akordų skambesiais ir skambinimo technikos meistriškumu. Kruopštus programos paruošimas, jausmingas atlikimas ir lengvas, banguojantis, po truputį intensyvėjantis ritmas klausytojo širdyje rado atgarsį.

„Saulutės” narės paruošė kavutę, sunėšė užkandėlių, o vaišių stalą papuošė Audros Januškienės („Bravo Bitės”) meniški skanumynai.

Džiugu, kad popietėje dalyvavo daugelis „Saulutės” bendradarbių ir rėmėjų. Po ilgų veiklos metų dabar jau galime matyti gražių būrelio veiklos rezultatų. Galime džiaugtis savo parama prisidėję prie to, kad dabar jau subrendę jaunuoliai, išilieję į šalies gyvenimą, galėjo įgyvendinti savo siekius. Pvz., vienas „Saulutės” paremtųjų yra tapęs kunigu, viena – vargonininkė, keli – muzikėmis, viena – aktore, vienas įkūrė šokių studiją. Ne visus galime suminėti, bet štai vienas, pasipasakojęs per „TV Antena” laidą „Emigrantai”, yra Remigijus Skarbalius. Jis gimė be abiejų kojų ir vienos rankos. Mama, jį pamačiusi vos gimusi, iš siaubo jį paliko. Po 4-rių metų internate auginti jį pasiėmė Skinkių šeima, auginusi tris savo ir dar tris prisiimtus vargšus vaikus. Su „Saulutės” pagalba jie sugebėjo



Dalis „Saulutės” narių po koncerto su atlikėjais, kurie šį labdaros koncertą surengė remdami Lietuvos vaikus. Pirmoje eilėje iš k.: Elena Ablingytė, Ramunė Račkauskienė, Jūratė Maurukienė, Nijolė Kašubienė, Aušra Saulienė, Indrė Tijūnėlienė, Baniutė Kronienė. Antroje eilėje: Raminta Marchertienė, kompozitorius Algirdas Motuza, dainininkė Loreta Janulevičiūtė, kompozitorius Saulius Šiaučiulis, Laima Žliobienė ir Marytė Černiūtė. Algio Mauruko nuotr.

įsigyti didesnį butą, elektrinį vežimėlį, rampas prie laiptų. Dabar Remigijus, visada pasižymėjęs ryžtu ir atkaklumu, yra tapęs kompiuterių ir telefonų meistru, vairuoja savo automobilį ir jaučiasi gyvenęs visavertį gyvenimą. Per „Saulutės” konkretaus vaiko rėmimo programą Remigijų daugelį metų rėmė Jūratė Augienė, o vieną iš Skinkių šeimos sesučių rėmė Laima Braune. Ar žinote, skaitytojai, kad tarp mūsų yra to-



Popietėje Indrė Tijūnėlienė (d.) su Audra Januškiene. Dainos Siliūnienės nuotr.

kių tyliųjų herojų, kurie gera daro nesigarsindami, medalių nelaukdami.

Tarp „Saulutės” remiamų jaunuolių buvo kurčių ir aklų, vaikų su įvairia negalia ir tokių, kuriems reikėjo tiesiog išgyventi. Kokretaus vaiko rėmimo programoje, paaukoję 360 dolerių per metus, rėmėjai gauna vaiko nuotrauką ir žinutes apie jį. Vieną stebuklą galime užtikrinti – parėmus vargšą vaiką net tik gavusio, bet ir davusiojo veide spindės laiko neištrinama šypsena. Nuo įsikūrimo beveik kasmet per „Saulutę” į Lietuvą iškeliauja apie 100 000 dol. paramos (2008 m. buvo net 210 000 dol., 2017 m. – 93 000 dol.).

Norinčius prisidėti auka kviečiame rašyti čekį: „Saulute” arba „Sunlight Orphan Aid” vardu, adresas 1133 Amber Drive, Lemont, IL 60439. Nė viena auka nebus per maža, visiems būsime dėkingi. „Saulutės” valdybą sudaro: pirmininkė Indrė Tijūnėlienė, vice-

pirmininkė Raminta Marchertienė, išdininkė dr. Ramunė Račkauskienė, sekretorės Laima Braune ir Birutė Nalienė. Teisinis patarėjas yra adv. Saulius Kuprys. Elena Ablingytė ir Daina Siliūnienė tvarko internetinį tinklalapį.

Detroitė atstovės buvo Eleonora Grigaitienė ir a. a. Birutė Bublienė, o Floridoje – a. a. Birutė Kožicienė. JAV rytiniame pakraštyje nuuilstamai talkina Ginger Houghton. Neseniai Anapilin iškeliavo jos kolega Bob Duda, su ja daug metų aukojęs širdį Lietuvai.

„Saulutė” dėkoja Loretai Janulevičiūtei, Algirdui Motuzai, Sauliui Šiaučiuliui bei jiems techniškai talkinusiui Linui Umbrasui, kad suruošė šį renginį per „Saulutę” paremti vargingai gyvenančius vaikus ir studentus Lietuvoje. „Saulutė” nuoširdžiai dėkoja ir atėjusiems paremti šio gražaus sumanymo.



Kompozitorius ir dainininkas Algirdas Motuza, dainų autorė ir atlikėja Loreta Janulevičiūtė ir svečias iš Lietuvos profesorius kompozitorius, džiazo virtuozas Saulius Šiaučiulis. B. Kronienės nuotr.

Geriausia dovana – DRAUGAS
Tai pažinčių ir susitikimų vieta
Padovanokite lietuvišką pasaulį!

Kaina naujiems prenumeratoriams:

metams – 120 dol., internetu – 99 dol.

pusmečiui – 60 dol.

ketvirčiui – 30 dol.

Daugiau informacijos tel. 630-805-1404
arba el. paštu AudreyKizys@gmail.com

www.draugas.org

Gdanskas mena pirmąsias Antrojo pasaulinio karo akimirkas ir aukas

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Šalia Lenkijos uostamiesčio Gdansko esantis nedidelis Vesterplatės pusiasalis – vieta, į kurią traukia turistai iš viso pasaulio. Būtent čia ankstyvą 1939 metų rugsėjo 1-osios rytą nuaidėjo pirmieji Antrojo pasaulinio karo šūviai, kai vokiečių armija puolė lenkų karinę įgulą ir tikėjosi labai greitai laimėti puolimą, bet sutiko netikėtą pasipriešinimą ir Vesterplatės gynėjai pasidavė tik po 7 dienų.

Šiame pusiasalyje jau nuo 1926 iki 1939 m. buvo iškūręs Lenkijos kariuomenės tranzito depas, nors aplink buvo laisvojo Dancigo miesto teritorija. XIX amžiaus pirmojoje pusėje čia, Baltijos jūros pakrantėje buvo įkurtas kurortas, kurį sudarė paplūdimys, miško parkas, pajūrio maudyklių ir gydymo vandeniu kompleksas.

Kai 1925 metais Tautų Sąjungos taryba leido Lenkijai Vesterplatėje laikyti 88 kareivių įgulą, ši ją slapčia padidino, ir 1939 m. rugsėjo 1 d. čia tarnavo 176 kareiviai ir 6 karininkai, o įgula turėjo tris patrankas, 4 minosvaidžius ir 41 kulkosvaidį. Tikrą įtvirtinimą tada nebuvo, tik miške stovėjo kelios betoninės sargybinės.

Kai tą rytą 4:45 val. prasidėjo vokiečių puolimas, buvo planuota, kad gynėjai atsilaikys 12 valandų, o per tą laiką atvyks Lenkijos armijos daliniai, tačiau pagalbos jie nesulaukė. Vesterplatės įgulai gynybos metu vadovavo majoras Henryk Sucharski. Vokietijos linijinis laivas „Schleswig-Holstein“, kuris tada oficialiai buvo atvykęs į laisvąjį Dancigo miestą su „mandagumo vizitu“, be perspėjimo ėmė šaudyti į lenkų įgulą, ją atakavo šturmo kuopa iš „Schleswig-Holstein“ bei vermachto pionierių grupė.

Netrukus puolančiuosius, pro artilerijos ugnimi pralaužtas angas įveikusius plytinę tvorą iš pasalos apšaudė lenkų kareiviai. Vokiečiai atsidūrė kryžminėje ugnyje. Kiti du puolimai tą dieną irgi buvo atremti, o vokiečiai patyrė nelauktai didelių nuostolių. Kitas dienas vokiečiai pakartotinai apšaudė Vesterplatę laivyno artilerija bei sunkiąja lauko artilerija. Net 7 dienas 180 lenkų kareivių atrėmė 3 500 vokiečių kareivių atakas. Majoras H. Sucharski sužinojo, kad Lenkijos armija pagalbos atsiųsti negali. Rugsėjo 7 d. majoras nutarė, kad įgulai laikas pasiduoti, nes nebėra šaudmenų ir kitų atsargų.

A. Hitleriui, kuris troško kuo greičiau švęsti Gdansko susigrąžinimą – jis Trečiajame reiche jau buvo vadinamas Dancigu iš pažiūros lengvas vokiečių karių išbandymas mūšiu tapo kruvina pirtimi. Vermachto nuostolius sudarė maždaug 50 žuvusiųjų, 121 sužeistasis ir 29 kontūzyti asmenys. Lenkų nuostoliai – 16 žuvusiųjų, 50 sužeistųjų ir keturi kariai, kuriuos teko sušaudyti. Po karo kai kurių Vesterplatės gynėjų likimai susiklostė tragiškai. Majoras H.

Sucharski, iki 1945 metų kalėjęs Vokietijos karo belaisvių lageriuose, mirė 1946 metų rugpjūčio 30-ąją Neapolyje, kur ir buvo palaidotas. Paskutinis iš Vesterplatės gynėjų mirė 2012 metų rugpjūčio 5-ąją, sulaukęs 97 metų.

Vaikščiojant po Vesterplatę, gali apžiūrėti ir buvusius įtvirtinimus, ir bunkerius, kareivines, sandėlių likučius. Po Antrojo pasaulinio karo čia buvo įkurtas muziejus, 1966 metais buvo atidengtas išpūdingas paminklas gynėjams. Ekspozicijoje yra daug išpūdingų stendų, kurios primena lenkų kareivių ryžtą ir atsidavimą, čia yra ir nedidelės kapinaitės, kur palaidota dalis žuvusiųjų. Ši vieta labai gausiai lankoma turistų, nes daugeliui įdomu pabuvoti vietoje, kur prasidėjo dešimtis milijonų aukų nusinešęs kruvinas karas.

Karo temai skirtas ir praėjusių metų kovą Gdanske atidarytas Antrojo pasaulinio karo muziejus. Susidomėjimas šiuo muziejumi toks didelis, kad vien per pirmus tris mėnesius jį aplankė dešimtys tūkstančių žmonių, nors bilietas kainuoja apie 7 dolerius, o jo įkūrimas kainavo apie 110 milijonų eurų, kuriuos skyrė Lenkijos vyriausybė.

Muziejaus pastatas padalintas į tris dalis, zonas, kurios atspindi ryšį tarp praeities, dabarties ir ateities. Praeities pristatoma didžiulėje, 5 tūkstančius kvadratinį metrų ploto užimančioje patalpoje rūsyje, 14 metrų po žeme. Čia pateikta informacija apie karo ištakas, priežastis, aukas ir būdus, didvyrius ir eilinius žmones. 2011 m. per Lenkijos žiniasklaidos priemonės buvo pakviesti žmonės dovanoti savo šeimos daiktus, susijusius su Antruoju pasauliniu karu. Atsiliepė labai daug – dabar muziejuje lankytojai gali išvysti 2 tūkstančius asmeniško daiktų, o archyvuose jų yra apie 30 tūkstančių.

Pagrindinė ekspozicija padalinta į tris blokus – „Kelias į karą“, „Karo siaubas“ ir „Ilgas karo šešėlis“. Lenkijos patirtis kare čia pateikta platesniame visos Europos ir pasaulio kontekste. Ir pateikta ne įprastu pasakojimo būdu, o pasitelkiant kelis šimtus multimedijos projektų, instaliacijų, taip pat garso, šviesos, spalvų, įvairių simbolių sintezę.

Norėdami parodyti, kaip skirtingai Antrojo pasaulinio karo pabaigą matė Vakarų Europa, Rusija ir Lenkija bei kitos Rytų Europos šalys, tarp kurių – ir Lietuva, vienoje iš ekspozicijų muziejaus kūrėjai pastatė tris televizorius, kurių vienas rodo džiūgaujantį skirtingų Europos šalių, taip pat JAV žmones, žinių laidas, skelbiančias, jog karas baigėsi. Antrajame tuometu rodomi iškilmingi paradai Rusijoje, kuriuos kariai vaizduojami kaip geradariai išvaduojami, o viduryje jų esančio televizoriaus ekrane – sugriauti miestai, juose vaikščiojantys badaujantys vaikai, skurdi realybė – jokia laisve Rytų Europai po Antrojo pasaulinio karo net nekvepėjo.

Šio muziejaus įrengimas užtruko



Antrojo pasaulinio karo muziejus – itin modernus ir šiuolaikiškas.

dešimt metų, o jo steigimo aktas pasirašytas 2009 m. rugsėjo 1-ąją – praėjus lygiai 70 metų nuo Antrojo pasaulinio karo pradžios. Muziejaus kūrėjai konsultavosi su užsienio šalių specialistais – architektais, multimedijų atstovais. Pagrindinė šio muziejaus idėja – parodyti pasauliui Rytų Europos santykį su karais, nes daugelis žino ne pilną istoriją, o istorinių faktų interpretacijas.

Muziejuje nemažai vietos skiriama ir koncentracijos stovykloms, kurių Lenkijoje buvo kelios. Žinomiausia yra Aušvico koncentracijos stovykla, o maždaug 60 kilometrų nuo Gdansko, Baltijos jūros pakrantėje buvo įkurta Štuthofio koncentracijos stovykla, kurie lietuviams turbūt geriausiai žinoma todėl, kad čia kalėjo rašytojas Balys Sruoga ir grįžęs iš Štuthofio Birštone jis parašė garsųjį savo romaną „Dievų miškas“.

Iš Gdansko maždaug per valandą galima atvažiuoti iki buvusio Štuthofio, kuris dabar Lenkijoje vadinamas Štutovu reisiniu autobusu. Jau prie įėjimo į stovyklos teritoriją galima rasti stende cituojamą B. Sruogos ro-

mano „Dievų miškas“ ištrauką apie vilą, kuriame gyveno lagerio vadovai. Praėjus buvusios šuninės pastatą, prie vartų pasitinka inteligentiškas vyresnio amžiaus prižiūrėtojas – pirmadienio rytas, lankytojų beveik nėra, lankymas nemokamas, turistai nebent kokią knygėlę ar atviruką nusiperka, o „Dievų miškas“ lenkų kalba kainuoja 10 zlotų (apie 3 dolerius).

„Taip, skaičiau šitą knygą kelis kartus, ir man labai patiko, kaip rašytojas ironiškai ir be pykčio viską vaizduoja, nors čia patyrė daug siaubo. Lietuvių čia sulaukiame daug, ypač per jūsų valstybines šventes, daugiausia turbūt Liepos 6-ąją atvažiuoja, nes vasarą galima ir pailsėti prie čia pat esančios Baltijos, o kainos nedidelės“, – sako jis. O paklaustas, ar būna dienų, kai nuošaliame pajūrio mieste lyje esantis muziejus nesulaukia nė vieno lankytojo, darbuotoja sako, kad taip būna tik itin šaltomis žiemos dienomis.

Štuthofio koncentracijos stovykla buvo pirmoji koncentracijos stovykla, pastatyta už Vokietijos teritorijos ribų, kuri veikė nuo 1939 m. rugsėjo 2 d. ir



Krematoriume yra atminimo lenta lietuviams.



Štuthofas veikė per visus karo metus.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

buvo paskutinė koncentracijos stovykla, kurią 1945 m. gegužės 9 dieną išlaisvino sąjungininkų pajėgos. Iš 110 000 deportuotų kalinių net 85 000 aukų mirė šioje koncentracijos stovykloje.

Pradinė stovykla (vadinama senąja stovykla) buvo apsupta spygliuotos vielos tvora. Ją sudarė aštuoni barakai kaliniams. 1943 m. stovykla buvo išplėsta ir nauja stovykla buvo įkurta šalia jau seniau egzistavusios. Stovykla buvo apsupta elektrifikuota spygliuotos vielos tvora ir turėjo trisdešimt naujų barakų, o jos teritorija išsiplėtė iki 1,2 km². Tais pačiais metais stovykloje buvo pastatytas krematoriumas žmonių kūnams deginti ir dujų kamera. Dujų kameroje nuo 1944 m. birželio mėn. buvo naudojamos ciklono B dujos. Koncentracijos stovyklos gydytojai taip pat žudė sergančius, sužeistus ir silpnus kalinius, suleisdami mirtinas injekcijas ar išbandydami preparatus su žmonėmis.

Patalpoje, kur buvo krematoriumo krosnys, įrengta atminimo patalpa, kur kabo visų šalių, iš kurių kaliniai buvo atvežti į čia, vėliavos, tarp jų ir lietuviška trispalvė. Netoli jos yra atminimo lenta, įamžinanti kalėjusių lietuvių atminimą – „čia kentėjo ir žuvo Lietuvos žmonės“, parašyta joje lietuvių ir lenkų kalbomis.

Sunku žodžiais perteikti tą įspūdį, kuris apima vaikstant po buvusį lagerį. Nemažai pastatų čia išliko, daug barakų nesulaukė mūsų dienų ir jų vietą žymi tik pamatai. Tad ir tas barakas, kur kalėjo B. Sruoga bei kiti lietuviai, pažymėtas 11 numeriu dabar tik – vieta, kur kažkada žemė sugėrė tiek kančių. Jau pirmosiomis karo dienomis B. Sruoga buvo kaltinamas už 1940–1941 m. parodytą palankumą sovietų valdžiai, siūlyta jį net sušaudyti. 1943 m. kovo 16 d. jis, kaip įkaitas, vokiečių buvo suimtas ir atvežtas į Štuthofio koncentracijos stovyklą.

Čia rašytojas dirbo lagerio raštinėje, nes mokėjo daug kalbų, klastojo įsakymus ir taip gelbėjo draugus nuo bausmių, dujų kameros. Lageris buvo išlaisvintas sovietų karių paskutinę Antrojo pasaulinio karo dieną 1945-ųjų gegužės 9-ąją, o po kelių dienų B. Sruoga buvo parskraidintas į Lietuvą. Tais pačiais metais per du mėnesius jis parašė „Dievų mišką“, bet knyga po daugybės korektūrų buvo išleista tik po rašytojo mirties 1957-aisiais.

B. Sruoga buvo ne vienintelis garsus lietuvis, kalėjęs Štuthofe. Tarp 46 lietuvių kalinių, kurie į Štuthofą pateko 1943 metais, didelė dalis buvo rašantys žmonės, aukštųjų mokyklų dėstytojai, spaudos platintojai. Tarp žinomiausių Štuthofio kalinių ir architektas, kolekcininkas, daug metų Švedijos Gotlando saloje gyvenęs Jonas Pajaujis, kunigas Alfonsas Lipniūnas, taip pat kunigas profesorius Stasys Yla, kurio išgyvenimai Štuthofe sugulė į knygą „Žmonės ir žvėrys“, išleistą 1951 metais.

Jis nuo 1950 m. gyveno ir dirbo JAV buvo žurnalo „Lux Christi“ redaktorius, nuo 1953 m. – Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų vienuolyno Putname kapelionas. Nuo 1955 m. S.Yla buvo JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos narys, vėliau – Ateitininkų federacijos dvasios vadas. Kun. S. Yla mirė Čikagoje 1983 m. Leidykla „Odilė“ šiemet, minint 110-ąsias S. Ylos gimimo metines išleido jo rankraščius „Pamokslai ir paskaitėlės Štuthofe“ bei „Štuthofinės maldos“. Šioje knygoje, pavadintoje „Žodžiai iš Dievų miško“, pirmą kartą išspausdintos kun. S. Ylos Štuthofio koncentracijos stovykloje kurtos pasakaitos, pamokslai, maldos.

JAV LB Tarybos rinkimai 2018

Atkelta iš 5 psl.



Aušrelė Sakalaitė, 78 metų amžiaus finansų administratorė (pensininkė). Priklauso Marquette Parko apylinkei. Buvo JAV LB Vidurio vakarų apygardos ir Marquette Parko apylinkės pirmininkė. JAV LB Taryboje – 15 metų, Prezidiume – 3 metus. Dirbo „Western Electric“ ir „AT&T“ bendrovėse. Padėjo įsteigti susigiminiavusių miestų skyrių tarp Omahos ir Šiaulių miesto. Skautų akademikų filisterių vedėja.



Austėja Sruoga, 40 metų amžiaus, lietuviško vaikų darželio – „ABC Discovery Daycare“ – savininkė. Priklauso Čikagos apylinkei. Dabartinė JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė. Surengė daug labdaros koncertų, kultūrinių ir lietuviybę puoselėjančių renginių. Dirba Lietuvių Fonde, priklauso Čikagos lietuvių „Rotary“ klubui, 2016–2017 metais buvo klubo prezidentė. Įkūrė lietuvišką vaikų menų dienos stovyklą „Kūrybinės vasaros dirbtuvės“.



Vytautas Sruoga, 45 metų amžiaus nekilnojamo turto agentūros „AVS Prime Realty, Inc.“ savininkas ir vyriausias agentas. Dalyvauja lietuviškoje veikloje: organizuoja renginius, remia įvairius projektus, lietuviškas mokyklas, Pasaulio lietuvių centrą. Dalyvauja JAV LB Čikagos apylinkės veikloje.



Nijolė Stančiauskienė-Danielson, 67 metų amžiaus technologė, priklauso Lemonto apylinkei. Šiuo metu yra JAV LB Lemonto apylinkės išdininkė. Lietuvoje baigė Kauno Maisto pramonės technikumą, kur įgijo mėsos ir paukštienos produktų techniko-technologo specialybę. Dirbo buhalterinį darbą visuomeninio maitinimo įmonių tinkle. Į Ameriką atvyko 2000 m.



Ingrida Strokovas, 47 metų amžiaus aptarnavimo bendrovės savininkė. Priklauso Čikagos apylinkei, šiuo metu yra JAV LB Čikagos apylinkės pirmininkė. Lietuvių Fondo narė, dalyvavo lėšų skirstymo komiteto darbe.



Marija-Milda Šatienė, 68 metų ekonomistė. Priklauso Cicero apylinkei. JAV LB Tarybos narė, Cicero apylinkės valdybos narė. Baigė Vilniaus universiteto ekonomikos fakultetą, įgydama ekonomistės specialybę. Vilniuje kelis metus dirbo ekonomiste Naftos produktų tiekimo valdyboje. Atvykusi gyventi į Čikagą, dirbo Triton College anglų kalbos informacijos skyriuje užsienio studentams. Dabar dirba savo vyro Viktoro Šato nekilnojamo turto pardavimo įstaigoje „Alex Realty“. Mokytojų Čikagos lituanistinėje mokykloje, dėstė Pedagoginiame lituanistikos institute. Dirbo Jaunimo centro valdyboje. 10 m. buvo Jaunimo centro direktorė. Dalyvauja Lietuvių vaikų globos būrelio „Saulutė“ paramos veikloje.



Vesta Valuckaitė, 45 metų amžiaus medicinos daktarė. Priklauso Čikagos apylinkei. Lietuvoje baigė medicinos mokslus ir radiologijos rezidentūrą. Studijas tęsė Londone. Atvykusi į Ameriką, 12 metų dirbo Čikagos universitete, vadovaudama vėžio klinikiniais tyrimams. Šiuo metu dirba „Bayer“ farmacinėje bendrovėje, onkologijos medicinos direktorės pareigose. Prieš porą metų su kitomis entuziastėmis įkūrė JAV LB Čikagos apylinkę. Priklauso tos apylinkės valdybai, Čikagos lietuvių „Rotary“ klubui ir Čikagos susigiminiavusių miestų komitetui. Yra Pasaulio lietuvių medikų asociacijos Valdomojo komiteto narė.



Artūras Žilys, 47 metų amžiaus Pasaulio lietuvių centro (PLC) vykdančiasis direktorius. Priklauso Lemonto apylinkei. Lietuvoje įgijo vadybos ir verslo administravimo magistro laipsnį, o Amerikoje įgijo MBA laipsnį. Jau 10 metų vadovaudamas PLC suorganizavo daug renginių, susijusių su lietuviybės išlaikymu. Bendradarbiauja su daugiau nei 30 skirtingų lietuviškų pelno nesiekiančių organizacijų, įsikūrusių PLC. Per 10 darbo metų šioje organizacijoje sukaupė nemažai žinių apie Amerikos pelno nesiekiančių organizacijų veiklą, jų valdymą, finansines ir teises atsiskaitomybes.

Išsamiau su kandidatais galima susipažinti JAV LB Tarybos rinkimų tinklalapiuose:

<http://tarybosrinkimai2018.com/vidurio-vakaru-rajonas-1-kandidatai-a-pla/>

<http://tarybosrinkimai2018.com/vidurio-vakaru-rajonas-1-kandidatai-ple-z/>



Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė gavo Popiežiaus Pranciškaus laišką

Vilnius (ELTA) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė gavo Popiežiaus Pranciškaus laišką. Juo Šventasis Tėvas dėkoja Prezidentei už sveikinimus penktųjų išrinkimo Popiežiumi metinių proga. „Šiltai laikiu savo artėjančio vizito į Lietuvą, – rašoma Popiežiaus laiške, – ir laiminu Jus bei visus Lietuvos žmones Visagaliaus Dievo vardu.“ Sveikindama Popiežių Prezidentė palinkėjo Šventajam Tėvui įkvėpimo

Menininkas Ž. Kempinas išsaugojo pilietybę

Vilnius (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė išsaugojo Lietuvos pilietybę JAV gyvenančiam ir šios šalies pilietybę taip pat turinčiam menininkui, Nacionalinės premijos laureatui Žilvinui Kempinui. Grybauskaitė pasirašė dekretą atsižvelgusi į Pilietybės reikalų komisijos rekomendaciją ir vertinimą, jog Ž. Kempino veikla laikytina ypatingais nuopelnais Lietuvos valstybei. Ž. Kempinas – pasaulyje žinomas lietuvių kilmės šiuolaikinio vizualiojo meno kūrėjas, jis atstovavo Lietuvai Venecijos bienalėje 2009 metais, taip pat Liverpulio bienalėje 2010-aisiais. 1969-aisiais gimęs kūrėjas yra su-

Vilniuje vėliavos su nacistine simbolika

Vilnius (ELTA) – Vilniuje tiriamos aplinkybės dėl per balandžio 20-osios naktį ant trijų sostinės tiltų prikabinėtų vėliavų su nacistine simbolika. Gautas pirmas pranešimas, kad Vilniuje, Laisvės prospekte, virš tilto, pritvirtinta metaline grandine kabo vėliava su nacistine simbolika. Vėliau

Kaune bus A. Ramanausko-Vanago skveras

Kaunas (BNS) – Kaune, prie paminklo partizanų vadui Adolfui Ramanauskui-Vanagui, turėtų būti ir jo vardo skveras. Ramanausko-Vanago skvero pavadinimas bus suteiktas sklypo daliai ties Kalniečių ir Kampo gatvių sankryža. Čia 2012 metais pastatytas paminklinis akmuo partizanų vadui atminti, šiemet prie jo įrengtas stiebas ir iškelta valstybės vėliava.

Privatus MO muziejus atsidarys spalio mėnesį

Vilnius (BNS) – Vietoje buvusio „Lietuvos“ kino teatro statomas MO muziejus duris atvers spalio 18-ąją. Šiuos planus baigiamame statyti modernaus meno centre pristatė jo iniciatorius Viktoras Butkus. Muziejuje planuojama eksponuoti Lietuvos modernaus meno kolekciją nuo 1960 metų iki šių dienų, kurioje yra tapybos, grafikos, fotografijos, skulptūros, videome- no kūrinių. Architekto Daniel Libeskind suprojektuotame beveik 3,7 tūkst. kv. m ploto muziejaus pastato pirmame aukšte bus holas su universalia sale, knygynas, kavinė, saugyklos, o antrame – mažoji parodų salė bei skaitykla, administracinės patalpos. Pagrindinė ekspozicijų salė bus įrengta trečiame aukšte. Muziejuje taip pat numatyta įrengti atvirą stogo terasą bei skverą

ir ryžto toliau skleisti tikėjimu paremtą viltį, vienijant viso pasaulio žmones taikesniam, teisingesniam, tauresniam gyvenimui. Prezidentė taip pat padėkojo Popiežiui už nuolatinę dėmesį Lietuvai ir jos žmonėms, su dideliu džiaugsmu laukiantiems Šventojo Tėvo apsilankymo mūsų šalyje. Prezidentės ir Katalikų Bažnyčios kvietimu Popiežius Pranciškus su valstybiniu vizitu Lietuvoje lankysis rugsėjo 22-23 dienomis.

rengęs daugiau nei 130 parodų svarbiausiuose tarptautiniuose šiuolaikinio meno centruose, jis aktyviai bendradarbiauja su Lietuvos menininkais, yra Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas. 2015-aisiais priimtose Pilietybės įstatymo pataisose leidžia išsaugoti Lietuvos pilietybę asmenims, kurie turi ypatingų nuopelnų Lietuvai. Įsigaliojus pataisoms, pilietybė išsaugota Europos ir pasaulio čempionei bei olimpinei medalininkei dviratininkei Dianai Žiliūtei bei Toronto universiteto profesoriui Artūriui Petroviui dėl ypač reikšmingos mokslinės veiklos ir pasiekimų psichiatrinių tyrimų bei epigenetikos srityse.

pranešta apie Pramonės gatvėje tokią pat vėliavą, pritvirtintą metaline grandine ant tilto per geležinkelį metalinio turėklo. Dar vėliau gautas pranešimas, kad Vilniuje, Šilo gatvėje, ant tilto pritvirtinta kabo vėliava su nacistine simbolika. Policija įvykius tiria.



Naujasis modernaus meno muziejus. Studio Libeskind nuotr.

prie pastato. Centro statybos bus finansuojamos privačiomis Danguolės ir Viktoro Butkų lėšomis. Projekto vertė siekia 15 mln. eurų, iš jų, vien modernizmo kolekcijos suformavimas kainavo apie 4 mln. eurų.

Paskelbtas apnuodijimu įtariamasis vyras

Londonas (BNS) – Britų laikraštis „Daily Mirror“ paskelbė buvusio rusų dvigubo agento Sergejaus Skripal ir jo dukros Julijos apnuodijimu įtariamo vyro vardą. Pranešta, kad tai buvo 54 metų buvęs Federalinės saugumo tarnybos (FSB) pareigūnas slapyvardžiu „Gordonas“, naudojęs išgalvotą Michailo Savickio vardą ir turėjęs dar du pseudonimus. Policija mano, kad šis asmuo jau išvyko iš Didžiosios Britanijos. Teisėsaugos pareigūnai tvirtina, kad prie S. ir J. Skripal apnuodijimo prisidėjo šešių žmonių grupė. Britų laikraštis „The Daily Telegraph“ pranešė, kad Britanijos pareigūnai išaiškino pagrindinius įtariamuosius dėl apnuodijimo. Britanija kaltina Rusiją dėl atakos, esą įvykdytos ištepęs S. Skripal namo Solsberyje durų rankeną Sovietų Sąjungoje sukurta nervus paraly-

Kim Jong-un nutraukia branduolinius bandymus

Tokijas/Seulas (ELTA) – Japonija ir Pietų Korėja sveikina Šiaurės Korėjos lyderio Kim Jong-un sprendimą nutraukti branduolinius ir raketų bandymus. Pietų Korėjos prezidento Moon Jae-in spaudos tarnyba pavadino šį Pchenjano žingsnį „didele pažanga“ kelyje į Korėjos pusiasalio denuklearizavimą ir kaimyninių šalių susitaikymą. Seulas taip pat pažymėjo, jog tai didina šansus, kad numatomos Kim Jong-un derybos su Pietų Korėjos ir JAV vadovais bus sėkmingos. Japonijos ministras pirmininkas Shinzo Abe taip pat pritarrė Šiaurės Ko-

D. Trump su A. Merkel susitiks Europoje

Washingtonas (ELTA, „Draugo“ info) – JAV prezidentas Donald Trump balandžio 27-ąją Washingtone susitiks su Vokietijos kanclere Angela Merkel. Teigiama, kad susitikime didžiausias dėmesys bus skiriamas dvišaliams, diplomatiniams ir saugumo klausimams. Kanclerė palaikė glaudžius ryšius su ankstesniu JAV prezidentu Barack Obama, tačiau JAV prezidentu tapus D. Trump, santykiai su Washingtonu suprastėjo. A. Merkel ir D. Trump nesutarė dėl NATO išlaidų gynybai, prekybos ir Irano branduolinio susitarimo. Vokietijos kanclerė paskutinį kartą Baltuosiuose rūmuose lankėsi prieš metus. Šiais metais A. Merkel vizitas vyks praėjus kelioms dienoms po Prancūzijos prezidento Emmanuel Macron apsilankymo Baltuosiuose rūmuose. Be to, kad JAV prezidentas Donald Trump liepos viduryje lankysis Jungtinėje Karalystėje su darbo vizitu. Baltųjų rūmų šeimininkas daly-

JAV demokratai pateikė ieškinį prieš Rusiją

Washingtonas (ELTA) – Dėl spėjamo Rusijos kišimosi į 2016-ųjų prezidento rinkimų kampaniją JAV demokratai pateikė ieškinį prieš Rusijos vyriausybę bei prezidentu tapusio Donald Trump rinkimų štabo darbuotojus. Civiliniame ieškinyje, kurį įteikė federaliniam teismui New York, jie kalba apie sąmokslą su tikslu rinkimų baigtį pakreipti D. Trump

žiuojančia medžiaga „Novičiok“ („Naujokas“). Tačiau Maskva griežtai neigia esanti kaip nors susijusi su šiuo incidentu. Po incidento Solsberyje 66 metų S. Skripal ir jo 33 metų dukters Julijos būklė kelias savaites buvo kritinė. Praeitą savaitę J. Skripal buvo išrašyta iš Solsberio rajono ligoninės, bet jos tėvas tebėra hospitalizuotas. Nors tyrimas, kaip manoma, truks dar kelis mėnesius, pastarosiomis dienomis buvo žengtas didelis žingsnis į priekį, kuris leido apibrėžti pagrindinių įtariamųjų ratą. Spėjama, kad policijai pavyko nustatyti konkrečius vardus išnagrinėjus lėktuvų keleivių sąrašus, peržiūrėjus stebėjimo kamerų įrašus ir patikrinus automobilių numerius. Skotland Jardo atstovai pripažįsta, kad Maskva priešinsis visiems mėginimams apklausti įtariamuosius ir tuo labiau patraukti juos baudžiamajon atsakomybėn.

rėjos lyderio sprendimui, bet pabrėžė, jog tikisi visiško ir kontroliuojamo KLDK branduolinės ginkluotės sunaikinimo. Šis rezultatas turi būti pasiektas iki 2020 metų. Anksčiau Kim Jong-un paskelbė, kad nuo balandžio 21 d. nutraukiami branduolinio ginklo ir tarpžemyninių balistinių raketų bandymai, taip pat uždaromas Pungerio poligonas šalies šiaurėje. JAV prezidentas Donald Trump pavadino Šiaurės Korėjos lyderio Kim Jong-un pareiškimą, kad nutraukia branduolinius ir raketų bandymus, „labai gera naujiena“.



Viešint A. Merkel JAV, susitikimuose netrukus D. Trump akibrokštų. The Independent nuotr.

vaus NATO viršūnių susitikime Briuselyje, kurį planuojama surengti liepos 11–12 dienomis, o po to vyks į Jungtinę Karalystę, kur praleis kelias dienas. Manoma, kad D. Trump ves derybas su Didžiosios Britanijos ministre pirmininke Theresa May. Pažymima, nors šis vizitas nebus valstybinis, Amerikos vadovas taip pat gali susitikti su karaliene Elizabeth II ar kitais karališkosios šeimos nariais.

naudai. Ieškiny s nukreiptas ir prieš „Wikileaks“ platformą. Ši per rinkimų kovą paviešino demokratų vidaus susirašinėjimo duomenis, kuriuos pavogė programišiai. Spėjama Rusijos kišimasi į rinkimus ir D. Trump darbuotojų sąsajas su tuo jau tiria JAV specialusis tyrėjas Robert Mueller.

